

10.9.2021
LAUSUNTO

**FINNISH LAPLAND TOURIST BOARD RY:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
EDUSKUNNALLE TARTUNTATAUTILAIN VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA
VIITE VN/21186/2021**

Finnish Lapland Tourist Board ry (Lapin Matkailuelinkeinon liitto) kiittää mahdollisuudesta lausua tartuntatautilain väliaikaisesta muutoksesta. Lausumme sekä muutoksista, jotka koskevat maahantulon säännöksistä, että koronapassin kansallisesta käyttöönnotosta.

Maahantulon säännökset

Heinäkuussa 2021 astuivat voimaan tartuntatautilain väliaikaiset muutokset, joilla edellytettiin maahantulijoilta joko todistusta saadusta covid-19 rokotussarjasta, sairastetusta covid-19 taudista tai negatiivisesta covid-19-testistä. Lain voimassaoloajaksi määriteltiin 15.10.2021, koska sen jälkeen rokotekattavuuden arvioitiin olevan niin laaja, että rajoitukset eivät enää ole perusteltuja ja välttämättömiä. Rokotuskattavuus on edennyt hyvin ja valtioneuvosto on linjannut 9.9.2021, että valtakunnallisista rajoituksista luovutaan ja yhteiskuntaa avataan kun 80% yli 12 v. väestöstä on rokotettu tai kaikilla halukkailla on ollut mahdollista saada rokotussarja. Tähän on arvioitu päästävän lokakuun 2021 aikana. Nyt lausuttavassa luonnoksessa maahantulon säännösten voimassaoloa esitetään kuitenkin jatkettavaksi 31.12.2021 saakka. Tämä on täysin päinvastainen toimi rajoitusten purkamisen kanssa. Kun valtaosa väestöstä on rokotettu sekä Suomessa, että matkailun lähtömaissa, on viruksen muodostama riski pieni sekä kansalaisten terveydelle, että terveydenhuollon kapasiteetille. Esitetty muutos ei ole oikeasuhtainen eikä välttämätön toimenpide. Herää kysymys muuttuuko tilanne enää merkittävästi vuodenvaihteessakaan? Rajoituksia ei pitäisi jatkaa vuodenvaihteeseen eikä siitä pidemmälle varmuuden vuoksi, vaan ottaa ne käyttöön vain siellä, jossa todellinen tarve ilmenee. Lapin matkailuelinkeinon liitto pitää tärkeänä, että tartuntatautilain väliaikaisia muutoksia maahantulon säännöksiin ei jatketa.

Tarpeettomat rajoitukset sitovat viranomaisten resursseja sekä todistusten tarkastamisessa, että testaamisessa. Nämä resurssit pitäisi suunnata muuhun terveydenhuoltoon ja yhteiskunnan toimintaan. Esimerkiksi Lapin pienillä lentoasemilla kaikkien tuhansien päivittäisten matkustajien todistusten tarkastaminen sesonki-aikana sitoisi kohtuuttomasti resursseja.

Matkailun osalta tiukan maahantulon säännöt vähentävät matkustushalukkuutta. Lapissa kansainvälisen matkailun aluetaloudellinen merkitys on suuri. Lapin suora matkailutulo on viime vuosina ollut 1,1 miljardi euroa ja siitä n. 70% tulee ulkomaalaisilta asiakkailta. Lapin matkailu työllistää normaalitilanteessa n. 8.000-10.000 henkilöä, josta suuri osa on nyt menetetty. Matkailu tuo TEM:n julkaiseman tuoreen matkailutilinpidon mukaan Lapissa 7,5% bkt:stä ja työllistää 8,4% työvoimasta. Etenkin nyt, kun kansainvälinen matkailu on ollut pysähdyksissä keväästä 2020 lähtien, ei matkailupaikkakunnilla, matkailun työntekijöillä ja matkailuyrityksillä ole varaa menettää toista talvisesonkia. Lappi elää ja työllistyy kansainvälisestä matkailusta, eikä sitä pystytä korvaamaan kotimaisilla asiakkailla. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että kansainvälinen vapaa-ajan matkustus Suomeen pääsee taas käyntiin uuden talvikauden kynnyksellä. Kiinnostus Lappia kohtaan on vahvaa kansainvälisillä markkinoilla ja tätä mahdollisuutta käynnistää alan elpyminen ei saa hukata.

Kansainvälistä matkailua ei tule rajoittaa, kun rokotekattavuus sekä Suomessa, että monissa lähtömaissa on korkea eikä merkittävää riskiä terveydelle näin ollen ole. Matkailun rajoittaminen ei ole tässä tilanteessa oikeasuhtainen toimenpide. Lapissa on osoitettu, että matkailupalveluita pystytään toteuttamaan terveysturvallisesti. Tuore osoitus tästä on Rovaniemen elokuinen tapahtumaviikonloppu, jossa Napapiirin Jukolaan ja Simerockiin osallistui yhteensä 32.000 kävijää, eikä tapahtumista silti tullut yhtään tartuntaa.

Jos maahantulon säännöksiä kuitenkin perusteettomasti päätettäisiin jatkaa, tulee ainakin luopua toisen testin vaatimuksesta niiltä, jotka esittävät maahan saapuessaan negatiivisen testitodistuksen tai käyvät saapuessaan testissä. He ovat negatiivisella testitodistuksella osoittaneet olevansa terveitä, eikä tarvetta toiselle testille enää ole. Jos Suomeen tulevilta vaaditaan toista testiä, menetetään matkailualan asiakkaita, joka on haitallista niin taloudelle kuin työllisyydelle. Esityksessä on myös haasteellinen ikäraja 16 vuotta, jota tulisi nostaa. Kaikissa maissa ei rokoteta kahdella rokotteella edes 16-17 vuotiaita.

Tartuntatautilain lisäksi valtioneuvosto on tällä hetkellä asettanut matkustusrajoituksia ulkorajoille. Kaikista maista voi tulla Suomeen vapaa-ajan matkalle täydellä rokotussarjalla, mutta EU- ja Schengen maiden (ja erityisen matalan riskin maiden) ulkopuolelta vaaditaan välttämätön peruste maahantulolle, jos ei ole rokotussarjaa. Näin ollen esimerkiksi Iso-Britanniasta tai Israelista ei voi tulla vapaa-ajan matkalle, vaikka esittäisi negatiivisen covid-testitodistuksen. Tätä asetusta ei tule jatkaa, kun rokotuskattavuus on riittävä muidenkin rajoitusten purkuun Suomessa. Rajoituksia pitäisi asettaa vain tarkkaan rajatusti siellä, jossa niille on erityistä tarvetta.

Koronapassi

Koronapassin tarkoitus on mahdollistaa palveluiden täysimääräinen toiminta vaikka voimassa olisi viranomaisten asettamia velvoitteita ja rajoituksia. Tämä on hyvä periaate ja Lapin matkailuelinkeinon liitto näkee sen hyvänä myös matkailuyritysten toiminnalle. Rokotuskattavuuden kasvaessa on kuitenkin ensisijaisesti purettava rajoituksia, jotka eivät ole enää välttämättömiä.

Matkailualan näkökulmasta pitäisi huomioida, että monissa palveluissa on asiakkaina myös muita kuin EU-maiden kansalaisia. Iso-Britannia, joka ei enää ole EU-jäsen, on suurin yksittäinen lähtömaa Lapin matkailussa. Myös brittien, kuten muidenkin EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten todistukset tulee pystyä tarkistamaan. Muuten niiden yritysten, joilla käy EU:n ulkopuolelta tulevia matkailijoita asiakkaina ei ole mahdollista käyttää koronapassia, vaan ne joutuisivat rajoittamaan toimintaansa voimassa olevien viranomaisrajoitusten mukaisesti.

Koronapassille suunniteltu ikäraja 12 vuotta on haasteellinen syksyllä 2021, koska kuten vaikutusten arvioinnissa on todettu, ei kaikilla 12-15 vuotiailla ole ollut mahdollisuutta saada täyttä rokotussarjaa vielä ennen marraskuuta. Siksi pidämme parempana ikärajan nostamista 16 vuoteen. Kaikissa maissa ei myöskään vielä rokoteta 12-15 vuotiaita.

Lausuttavassa luonnoksessa työntekijät on rajattu koronapassin esittämisvelvollisuuden ulkopuolelle. Pidämme tärkeänä, että työnantajat voisivat joko koronapassilla tai muulla tavalla varmistua myös työntekijöiden rokotesuojasta osana terveysturvallista toimintaa.

Kunnioitavasti,
Nina Forsell
Toiminnanjohtaja
Lapin Matkailuelinkeinon liitto